

Kvinnan som gjorde mjöl av potatis

Berättelse

Eva Ekeblad föddes 1724 i Stockholm. Hon kom från en mycket rik familj och var grevinna. När hon var sexton år gifte hon sig med greve Claes Ekeblad. De fick många barn tillsammans. Eftersom familjen hade pengar och mark, kunde Eva göra något som få kvinnor fick göra på den tiden. Hon experimenterade med naturen och kemin.

På 1740-talet var potatis nytt i Sverige. Många visste inte vad de skulle använda den till. Eva Ekeblad började undersöka potatisen. Hon visade hur man kan torka och mala potatis till mjöl. Av mjölet kunde man baka bröd. Hon visade också hur man gör brännvin av potatis. Det var viktigt, eftersom man då kunde spara säden till bröd. På så sätt fick fler människor mat när skördarna var dåliga.

År 1748 valdes Eva Ekeblad in i Kungliga Vetenskapsakademien. Hon blev den första kvinnan som fick vara med. Det var en stor ära. Men reglerna sa att bara män fick vara riktiga medlemmar. Därför blev hon senare bara hedersledamot. Nästa kvinna valdes in nästan tvåhundra år senare.

Eva Ekeblad dog 1786. I dag minns vi henne som en av Sveriges första kvinnliga forskare. Tack vare henne blev potatisen en vanlig del av den svenska maten.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
grevinna	en kvinna av en fin och rik familj
mark	jord och land som någon äger
experimentera	göra försök för att lära sig
undersöka	titta noga på något för att förstå det
mala	göra något hårt till fint mjöl
brännvin	en stark alkoholdryck
säd	spannmål, till exempel vete och råg
skörd	det man tar in av växterna på hösten
ära	något man är mycket stolt över
medlem	en person som är med i en grupp
ledamot	en medlem i en akademi eller förening
forskare	en person som söker ny kunskap

Läsförståelsefrågor

---

1. Vad gjorde Eva Ekeblad av potatis?
  1. kläder och tyg
  2. mjöl, bröd och brännvin
  3. glas och tallrikar
2. Varför var det bra att göra brännvin av potatis?
  1. då kunde man spara säden till bröd
  2. då blev potatisen billigare
  3. då slapp man odla potatis
3. Vad hände år 1748?
  1. Eva föddes i Stockholm
  2. Eva gifte sig
  3. Eva valdes in i Vetenskapsakademien
4. Varför kunde Eva experimentera, när få andra kvinnor fick det?
  1. hon var lärare på ett universitet
  2. hennes familj var rik och ägde mark
  3. hon bodde ensam i skogen
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Eva Ekeblad var den första kvinnan i Vetenskapsakademien.
  2. Eva Ekeblad fick vara riktig medlem hela livet.
  3. Eva Ekeblad hade tre barn.
6. Skriv en mening om varför potatismjöl var viktigt för fattiga människor.
7. Varför blev Eva bara hedersledamot och inte riktig medlem? Svara med dina egna ord.
8. Hur tror du att Eva kände sig när hon valdes in i akademien? Förklara hur du tänker.

Diskussionsfrågor

- Äter du potatis ofta? Hur lagar du den?
- Eva var nyfiken och provade nya idéer. Vad vill du lära dig mer om?
- Förr fick kvinnor inte göra samma saker som män. Vad tänker du om det?
- **Skriv (3 meningar):** Berätta om en kvinna du tycker är viktig. Vem är hon och vad har hon gjort?